

**Ilga Šuplinska (Rēzeknis Tehnoloģeju akademeja)**  
**LATGALĪŠU VOLŪDA IZGLEITEIBĀ I ZYNUOTNĒ (PIEC 2008. GODA)**

**Atslāga vord:** *latgalistika, latgališu literaru volūda, nūvodvuiceiba, volūdys diskursi.*

Latgališu volūdys statuss i funkcionalitate vys vēļ ir diskuseju vaicuojums Latvejis Republikā. Atguodynuojumam nazcik faktu: 1) 2008. goda 19.-20. septembrī Sanktpīterburgā nūtyka 1. storptautyskuo latgalistikys konference, kurā vīnovuos par termina *latgališu literaru volūda* lītuošonu, 2) 2009. godā izguoja divi pietejumi: Heiko F. Marten, Ilga Šuplinska, Sanita Lazdiņa „Latgalian. The Latgalian language in education in Latvia“ ([http://www.mercator-research.eu/fileadmin/mercator/dossiers\\_pdf/090603.regional\\_dossier\\_latgalian\\_in\\_latvia.pdf](http://www.mercator-research.eu/fileadmin/mercator/dossiers_pdf/090603.regional_dossier_latgalian_in_latvia.pdf)) i I. Šuplinska, S. Lazdiņa (sak.) „Valodas Austrumlatvijā: pētījuma dati un rezultāti“, kas ļuove 2. latgalistikys konference Rēzeknē pījimt rezoluceju ar praseibu izveidot dorba grupu latgališu volūdys kai regionaluos volūdys statusa izvietiešonai, 3) 2010. goda 18. janvarī pīškierts individualais kods latgališu volūdai LTG (storptautyskuo standarta ISO639-3 uzturiešonys atbiļdeiguo instituteja „SIL International“ nūsoka, ka latvišu literaruos volūdys kods ir LVS, bet latvišu volūdys kods, kas ijām obejis latvišu rokstu tradicejis ci mikrovolūdys, ir LV, 4) Latgolys lingvoteritorialuos vuordineicys izdūšona i enciklopedyskuo izdavuma „Ausmas zeme“ sagatavuošona (2012), pastreipojūt inkulturacejai svareigus procesus i guodojūt par latgališa pošapziniis ceļšonu, 5) 3. pasaūļa latgališu konference (2012), kurys rezolucejā ir punkts par nūvodvuiceibu i programu puorsaviešonu cytūs pīškratūs latgalistikys vaicuojumu aktualiziešonai, 6) nūvodvuiceibys īdzeivynuošona Rēzeknis piļsātys školuos ar pošvaldeibys finansialu atbolstu (2013). Taidā veidā vairuoku godu garumā teik īzeimātys pamata problemys i maklāti rysynuojumi latgališu volūdys izmontuojumam izgleiteibā i zynuotnē.

Pīšklasejumā analizāti vairuoki volūdys diskursi, kas saisteiti ar sabīdreibys izgleituošonu, medeju politikys pastyprynuošonu i normativūs dokumentu izstruodi, kas ļautu latgališu literarū volūdu lītuoit na tik sātā i irūbežuotā skaitā školū, a daudz plotuok lītiskajā sferā i dorbvedeibā.